

Daniel kitaby — segsen ikinji sanj

Pygamberlik Tapmasynyň Perdesini Açmak: Daniel 11-iň Taryhyna we Adventizmde Gündeligiň ähmiýetine düşünmek

Jeff Pippenger

2024-02-15

1863-nji ýyldan başlap, 1989-njy ýylda bolan ahyrzaman döwrüne çenli taryhy, Hezekiýel kitabyň sekizinji babyndaky dört ýigrenji zadyň, Adventizmiň dört neslini aňladýandygy baradaky çäkke gözden geçirenden soň, biz ünsümüzizi 1989-njy ýylda açylan bilim artsyna gönükdireris. Şol bilim artşy Daniýel kitabyň on birinji babyndaky soňky alty aýat bilen baglydy. 1989-njy ýylda biziň kiçi Sabat güni okuw toparymyz Mukaddes Kitap pygamberliginiň reforma çyzyklaryny ýüze çykardy; Future for America olara köplenç salgylanýar, we olar her bir reforma çyzygyndaky wakalaryň yzygiderliligini kesgitleýär, bu bolsa öz gezeginde pygamberligi öwrenýän talyba “setir üstüne setir” diýlen soňky ýagşyň usulyýetiniň ulanylyşyny amala aşyrmaga mümkinçilik berýär.

Birnäçe ýylyň içinde (1992), men Danyýel on birinji bapynyň soňky alty aýatyny öz içine alýan bir makala ýazdym. Bu makala meniň öz kanagatlanmagym üçin ýazylan bolup, sebäbi meniň bu barlagy köpçülige ýaýratmaga ne mümkinçiligim, ne-de niýetim bardy. 1994-nji ýyla gelnende, bu makala Adwentistleriň özüni-özi goldaýan bir gullugyna baryp ýetdi, we 1995-nji ýylda şol gulluk tarapyndan neşir edilýän aýlyk žurnalda Danyýel on birinji bapynyň soňky alty aýatyny öz içine alýan on bir makalalyk bir toplum çap edildi. Pygamberlik Ruhunyň ýazgylarynda Danyýel on birinji bap barada diňe az sanly anyk salgylanmalar bar, we olaryň hemmesiniň içindäki in möhümi meniň şol aýatlar babatda öňe süren düşündirişimiň dogrulygynyň esasy deliline öwrüldi.

“Biz ýitirere wagtymyz ýok. Öňümüzde kynçylykly döwürler dur. Dünýä uruş ruhy bilen tolgunýar. Tiz wagtda pygamberliklerde aýdylan bela-sagdylaryň sahnalary amala aşar. Daniýeliň on birinji babyndaky pygamberlik öz doly berjaý bolşuna tas ýetdi. Bu pygamberligiň berjaý bolmagynda bolup geçen taryhyň köp bölegi gaýtadan gaýtalanylýar. Otuzynjy aýatda şeýle bir güýç hakynda aýdylýar: ‘gynanar, [Daniel 11:30–36 quoted.]’

“Bu sözlerde beýan edilenlere meňzeş wakalar bolup geçer.” Golýazmalar ýygyny, 13-nji sany, 394.

Uayt uýa 1798-nji ýylyň “ahyryzamanyň wagty”dygyny anyk beýan edýär.

“Emma ahyryzamanyň wagtynda, pygamberiň aýdysy ýaly, ‘Köpler o ýana bu ýana ylgarlar, bilim hem artar’” (Daniel 12:4).... 1798-nji ýyldan bäri Daniel kitaby açyldy, pygamberlikler baradaky bilim artdy, we köpler ýakynlaşan höküm baradaky dabarly habary yglan etdiler.” Uly Göreş, 356.

Danyel 11-nji bapdaky kyrkynjy aýat: «Ahyryzamanyň wagtynda» diýen sözler bilen başlanýar.

Ahyryzamanyň wagtynda günorta patyşasy oňa garşy itek salar; demirgazyk patyşasy bolsa araba goşunlary, atlylar we köp gämiler bilen tupan kimin onuň üstüne geler; ol ýurtlara girer,

joşup geçer hem-de aşyp öter. Daniel 11:40.

Pygamberlik Ruhunyň göni tassyklamasy bolmasa-da, kyrkynjy aýatyň 1798-nji ýylda başlanan wakalar yzygiderliliginiň başlangyjyny görkezýändigini aýdyňdyr. Şol wakalar adamzat üçin synag möhletiniň tamamlanmagyna alyp barýar, çünki Daniel kitaby-nyň on ikinji bapynyň birinji aýatynda: «Şol wagtda Mikael ýerinden turar» diýilýär, we Aýal dogan Waýt Mikaeliň ýerinden turýan wagtynda adamzat üçin synag möhletiniň tamamlanýandygyny açyk beýan edýär.

“Şol wagtda seniň halkyňyň ogullary üçin duran beýik Hökümdar Mikaýyl turar; we şol wagtda, halk döräli bári hatda şol wagta çenli hiç haçan bolmadyk ýaly bir muşakgat wagty bolar; we şol wagtda kitaba ýazylan tapylanlaryň hemmesi, ýagny seniň halkyň halas bolar.” Daniýel 12:1.

“Üçünji perişdäniň habary tamamlananda, rehim ýer ýüzüniň günäkär ýaşajylary üçin indi mundan beýläk ýalbarmagy bes eder. Hudaýyň halky öz işini tamamlady. Olar ‘soňky ýagşy’, ‘Rebbiň huzuryndan gelýän täzeleniş’ kabul etdiler, we önlerinde duran synagly sagat üçin taýýarlandylar. Perişdeler gökde o ýana-bu ýana howlугyp gezyärler. Ýerden gaýdyp gelýän bir perişde öz işiniň tamam bolandygyny yglan edýär; ahyrky synag dünýäniň üstüne getirildi, we özüni ylahy buýruklara wepaly görkezeneriň hemmesi ‘diri Hudaýyň möhürini’ aldylar. Şonda Isa ýokardaky mukaddes ýerde Öz şepagatyny bes edýär. Ol ellerini galdyrýar we güýçli ses bilen: ‘Tamam boldy,’ diýýär; we Ol bu dabaraly yglany edeninde, ähli perişdeler topluny täçlerini çykaryp goýýarlar: ‘Adalatsyz bolan, goý, henizem adalatsyz bolsun; hapa bolan, goý, henizem hapa bolsun; dogruçyl bolan, goý, henizem dogruçyl bolsun; mukaddes bolan, goý, henizem mukaddes bolsun.’ Ylham 22:11. Her bir iş ýaşayş ýa-da ölüm üçin çözülip gutaryldy.” Beýik göreş, 613.

Danyýl 11-nji babyň kyrkynjy aýaty 1798-nji ýylda başlanýar, hem-de kyrk başynjy aýatda, demirgazygyň patyşasy (papalyk) öz ahyryna gelip, oňa kömek edýän hiç kim bolmadyk wagtynda, adamzadyň synag möhleti tamamlanýar; çünki indiki aýatda: «Şol wagtda» diýilýär, şeýlelik bilen öňki aýatda görkezilen «wagty», ýagny Danyýl 11-niň kyrk başynjy aýatyny anyk kesgitleýär. Demirgazygyň patyşasy (papalyk) adamzadyň synag möhletiniň ahyrynda öz soňuna ýetýär.

Şonuň üçin Danyýel on birinji babyň soňky alty aýatynyň taryhy 1798-nji ýylda başlanýan we adamzat üçin synag möhletiniň tamamlanmagy bilen gutarýan wakalar yzygiderliligini kesgitleýär. Uýam Waýt dirikä, 1798-nji ýyl, elbetde, onuň geçmiş taryhyndady. Ol: “Danyýeliň on birinji babyndaky pygamberlik özüniň doly ýerine ýetmesine tas ýetdi” diýip aýdanda, diňe 1798-nji ýyldan soň we Mihail ýerinden galmazdan öň bolup geçýän taryhy göz önünde tutup biler. Soňra ol aýratynlykda: “bu pygamberligiň ýerine ýetmesi hökmünde bolup geçen taryhyň köp bölegi gaýtalanylar” diýip belleýär; şeýlelik bilen, pygamberligi öwrenýän talyba, Danyýel on birinji babyň “özüniň doly ýerine ýetmesine tas ýetýän” ahyrky taryhynyň, Danyýel on birinji bapda beýan edilen beýleki taryh böleklerinde öňden nusgalanandygyny görkezýär.

Ol bu in möhüm pygamberlik açaryny aýratyn nygtandan soň, otuzdan otuz altyna çenli aýatlary sitata getirýär we şeýle diýýär: “Şu sözlerde beýan edilenlere meňzeş wakalar bolup geçer.” Daniel

on biriň soňky amala aşmagyny düşünmek isleýän pygamberlik okuwçylary üçin Ylham bir açary berdi. Bu açar, Daniel on biriň soňky alty aýatynyň taryhynyň, otuzdan otuz altyna çenli aýatlarda görkezilen taryha parallel bolmagydy. Bu ylham arkaly alynýan nur örän köpdür, ýöne bu ýerde göz önünde tutulmaly zat — Daniel on biriň otuz birinji aýatynda “gündelik” aýrylýar.

Adamzat synag möhletiniň tamamlanmagyna alyp barýan wakalaryň yzygiderliligini görkezýän taryhy dogry düşünmek üçin, pygamberligi öwrenýän talyp “gündelik” düşüňjesine dogry düşünmeli. Eger otuz birinji aýat Mesihiniň mukaddes ýerdäki hyzmatynyň aýrylýandygyny görkezýän bolsa ýa-da butparazlygyň aýrylýandygyny görkezýän bolsa, onda Sister White-nyň: “Bu sözlerde beýan edilenlere meňzeş sahnalar amala aşar” diýip ýazanda gürrüň eden ugurdaş taryhy dogry düşünmek isleseňiz, muny dogry düşünmek örän zerurdyr.

Elbetde, Laodikeýa Adventizmi Danyýel on birinji babyň kyrkynjy aýatynyň amal bolşuny 1989-njy ýylda Sowet Soýuzynyň dargamagyny görkezýär diýip ykrar etmedi; emma şol aýat hut şol wakalary görkezýär. 1989-njy ýylda kyrkynjy aýatnyň amal bolmagy bilen gelen pygamberlikdäki bilimiň artmagyny dogry düşünmek isleýänler üçin “gündelik” baradaky dogry düşüňje şol wagtky hakykata öwrüldi. Ýigriminji asyryň başlarynda bu dogry düşüňje möhüm bolupdy, çünki Rebbiň William Miller arkaly berkarar eden düýpli hakykatlarynyň aýrylmaz bir bölegi bolupdy.

Ýöne ýigriminji asyryň ilkinji on baş ýylynyň dowamynda, “gündelik” diýilýäniň Mesihiniň mukaddes ýerde alyp barýan gullugyny aňladýandygyny öňe sürýän şol şeýtany Protestantlyk garaýyş azlykda galýardy, şonuň üçin hem “gündelik” diýilýäniň butparazlygyň nyşanydygy baradaky hakykat üstünde jedeliň hatda başlanmagyna ýol bermäge hem degmeýärdi. Şonuň üçinem Laodikeýaly taryhy täzeden ýazýanlardan, “gündelik” meselesiniň “synag soragyna öwürülmeli dældigini” ýa-da “‘gündelik’ meselesiniň gozgalmany dældigini” eşidersiňiz. Täzeden ýazýanlaryň, bu aýratyn gürründe bilimsizleri ugrukdyranlarynda hemişe goýup gidýän zady, ylhamyň bu mesele boýunça hemişe goýýan şertidir. Aşakdaky parça Elder Haskellä gönükdirilendir.

Aga Haskell ýigriminji asyryň birinji we ikinji onýyllyklarynda Preskott bilen Danielliň hüjümlerine garşy “gündelik” baradaky dogry düşüňjani goramakda önbaşçylyk edýärdi. Gaty üns beriň, çünki Waýt uýa hiç ýerde Haskelliniň “gündelik” baradaky düşüňjesiniň nädogrudygyny görkezmeýär; ol diňe bu tolgunşygyň dowam etdirilmegine ýol bermezligi tabşyrýar, sebäbi Reb hakykatyň duşmanlaryna (Preskott bilen Daniellse) özleriniň ýalan taglymatlaryny öňe sürmegini dowam etdirmek üçin hemişelik bir meýdança bermek islemeýärdi. Bu parçanyň içinde Haskell “çyzgy” sebäpli käýinilýär, we bu ýerde agzalýan çyzgy 1843-nji ýylyň çyzgysydyr. Haskell şol jedelde şaýatlyk hökmünde 1843-nji ýylyň çyzgysyny gaýtadan neşir etdiripdi. Emma ol ony diňe bir gaýtadan neşir etdirmändi; ol çyzgynyň aşagynda Waýt uýanyň: “1843-nji ýylyň çyzgysy Rebbiň eli bilen ugrukdyryldy we üýtgedilmeli däl” diýip aýdýan parçasyndaky sözleri hem ýerleşdiripdi. Bu parçany okaýan wagtyňyz, onuň “şu wagtda” diýen sözi näçe gezek aýdýandygyny sanaň.

“Maňa size şeýle diýmek tabşyryldy: häzirk wagtda Review-da akyllary sarsdymaga meýilli bolan hiç hili meseleler gozgalmasyn.... Bize indi gereksiz jedellere girmäge wagtyňok, ýöne ýüregiň we durmuşyň hakyky özgerişi üçin Rebbi gözlemegiň zerurlygyny çynlakaýlyk bilen göz önünde tutmalydyrys. Janyň we aňyň mukaddeslenmegini gazanmak üçin tutanýerli tagallalar edilmelidir.”

Bize agzybirliги saklamagymyzyň zerurlygy babatda maňa duýduryşlar berildi. Bu, häzirk wagtda biziň üçin möhüm bir meseledir. Aýry-aýry şahslar hökmünde biz in uly seresaplyk bilen hereket etmelidiris.

Men Ýaşuly Prescott-a ýazyp, oňa Review-da geçmişdäki tejribämizde kemçilikleri görkezýän ýaly bolup görünjek temalary girizmezlikde aşaseresap bolmalydygyny aýtdym. Men oňa, öz pikirine görä ýalňyşlyk goýberilen bu meseläniň durmuş ähmiýetli mesele daldigini, hem-de eger oňa häzir aýratyn ähmiýet berilse, duşmanlarymyzyň muny peýdalanyp, ownuk bir zady ulaldyp görkezerlerini aýtdym.

Size-de şu zady-da aýdýaryn: bu mesele [DANIÝEL 8-DÄKI “GÜNDELIGIŇ” ŞAHSYÝETI] häzirk wagtda gozgalma salynmaly daldir. Ýok, doganym, men şeýle duýýaryn: tejribämiziň şu çökgün pursadynda, seniň gaýtadan neşir etdiren şol çyzgyň ýaýradylmaly daldir. Sen bu meselede ýalňyşlyk etdiň. Şeýtan bulaşyklyk döretjek ýagdaýlary emele getirmek üçin tutanýerli işleýär. Biziň hyzmatkärlerimiziň bu sorag üstünde gapma-garşylyga düşmegini görmäge şatlanyp biljek adamlar bar, olar muny uly zat ederdiler.

“Maňa bu meseläniň haýsy tarapyndan näme diýlip bilinjekdigi babatda, şu wagtda dymmaklygyň özi täsirli söz diýmekdigi görkezildi. Şeýtan biziň öndebaryjy hyzmatçylarymyzyň arasynda bölünişik döretmek üçin amatly pursata garaşýar. Siz hemmähiz bir ýere ýygnanyp, bu mesele babatda ylalaşyga gelýänçähiz, şol çyzgyny neşir etmek ýalňyşlyk boldy. Jedel döretmäge hem-de dürli garaýyşlaryň öňe çykmagyna hökman sebäp boljak bir meseläni öňe sürmekde siz paýhasly hereket etmediňiz, çünki her bir aýratynlyk zorlanyp, diňe işiň bähbidine zyýan ýetirjek bir mana çekiler. Ýalan şaýatlyk etmäge taýýardyklarynyň subutnamasyny beren adamlaryň ýalan beýanatlaryna garşy durmak üçin biziň etmeli işimiz onsuz-da ýeterlidir.” Manuscript Releases, 9-njy jilt, 106, 107.

Öňki makalada biz Ellen Waýtyň höküm sagadynyň habaryny yglan edenleriň “gündelik” baradaky dogry garaýşa eýedigini, hem-de Preskottyň we Danielliň “gündeligiň” Mesihini mukaddes ýer hyzmatyny aňladýandygy baradaky garaýşynyň Şeýtandan gelip çykandygyny aýdandygyny kesgitledik. Ol Haskell jedeliň dowam etmegine ýol berendigi üçin käýedi, emma “gündeligiň” nämäni aňladýandygy baradaky hakykat babatdaky tutanýerliligi üçin däl. Şol döwürde köplük henizem “gündelik” baradaky öndebaryjylaryň düşüňjesine ynanyardy, has hem möhümi, 1989-njy ýylda “ahyryň wagtynda” açylmaly bolan Daniýel on birinji bapdaky aýat heniz onlarça ýyl öňdedi. Şol wagtda (1989) “gündelik” baradaky dogry garaýşyň ähmiýeti zerur boljakdy. Tazeden gözden geçirijiler elmydama Ellen Waýtyň diňe şol belli döwür bilen çäklendirilen belliklerini öz ertekiler saçagyndan taşlap goýýarlar. Aşakdaky parçadaky wagtyň çäklendirmelerini sanap görüň.

“Mende Doganlar Butler, Loughborough, Haskell, Smith, Gilbert, Daniells, Prescott hem-de Daniel 8-däki «gündelik» sözünüň manysy barada öz garaýyşlaryny öňe sürmekde işjeň bolan ähli doganlara aýttjak sözlerim bar. Bu synag soragy edilip goýulmaly däldir, we onuň şeýle edilip garalmagyndan dörän tolgunyşyk örän betbagtçylykly boldy. Şondan bulaşyklyk döredi, we käbir doganlarymyzyň aňlary Rebbimiziň şu wagtda şäherlerimizde ýerine ýetirilmelidigini görkezýän işe berilmeli bolan oýlanyşykly garalmakdan sowuldy. Bu bolsa işimiziň beýik duşmanyna ýarady.”

Maňa berlen nur şudur: bu mesele boýunça tolgunmany artdyrjak hiç bir iş edilmemelidir. Goý, ol biziň wagyzlarymyza girizilmesin hem-de uly ähmiýetli bir mesele hökmünde üstünde uzak durulmasyn. Biziň önümüzde beýik bir iş bar, we edilmeli zerur işden ýitirmäge bir sagadymyz hem ýokdur. Geliň, köpçülik önündäki tagallalarymyzy bize aýdyň nur berlen hakykatyň möhüm ugurlaryny beýan etmek bilen çäklendireliň.

Mesihiň soňky dogasyny, Ýahýa 17-de ýazylyşy ýaly, ünsüňize getirmek isleýärim. Biziň söz açyp biljek köp mowzuklarymyz bar,—mukaddes, synagdan geçiriji hakykatlar, sadalygynda ajaýyp hakykatlar. Şolarda siz çuňňur yhlas bilen oýlanyp bilersiňiz. Emma şu wagtda “gündelik” ýa-da doganlaryň arasynda jedel oýarjak başga bir mowzuk orta atylmasyn; çünki bu Rebbiň hut häzir doganlarymyzyň pikirlerini gönükdirmek isleýän işini gijikdirer we bökderer. Geliň, garaýyşlaryň açyk tapawudyny ýüze çykarjak meseleleri gozgamalyň-da durmalyň; tersine, Hudaýyň kanunynyň baglaýjy talaplary hakyndaky mukaddes hakykatlary Sözden getirip beýan edeliň.

“Biziň wagyzçylarymyz hakykaty mümkin boldugyça iň oňaly görünüşde beýan etmäge çalyşmalydyrlar. Mümkin bolan derejede, goý hemmesi birmeňzeş zatlary sözlesin. Nutuklar ýönekeý bolsun we aňsat düşünilip bilinjek möhüm temalar barada bolsun. Biziň ähli wagyzçylarymyz özlerini peseltmegiň zerurdygyny göreňde, şonda Reb olar bilen işläp biler. Biz indi gaýtdan özgermäge mätäçdiris, şeýdip Hudaýyň perişdeleri biziň bilen hyzmatdaşlyk edip, biziň zähmet çekýänlerimiziň aňlarynda mukaddes täsir galdyryp bilerler.

“Biz Mesih häsiýetli birligiň baglarynda birigmelidiris; şonda biziň zähmetlerimiz biderek bolmaz. Birmeňzeş ýüpler bilen çekiň, we hiç hili dawa-jenjel aralaşdyrylmasyn. Hakykatyň birleşdiriji güýjüni äşgär ediň, we bu ynsan akyllarynda güýçli täsir galdyrar. Birlikde güýç bardyr.

“Bu, ähmiýetsiz tapawutly nokatlary öňe çykarmagyň wagty däldir. Eger Ussa bilen berk, janly baglanyşygy bolmadyk käbir adamlar özleriniň mesihi tejribesiniň gowşaklygyny dünýä äşgär etseler, bizi ýakyndan synlap duran hakykatyň duşmanlary muny iň ýokary derejede peýdalanarlar, we biziň işimize bökdençlik dörär. Goý, hemmeler ýumşak häsiýeti terbiýelesinler we ýüregi ýumşak hem pesgöwünli Olandan sapak öwrensinler.”

“‘Gündelik’ meselesi edilen ýaly hereketleriň döremegine sebäp bolmaly däldi. Bu mesele soragyň iki tarapyndaky adamlar tarapyndan nähili ele alnandygy netijesinde jedel ýüze çykdy we bulaşyklyk emele geldi.

Doganlary hem olaryň ynanjyny ýazgarýan mazmunly bir risalany neşir etmekde Dogan Larry Smitiň eden hereketi Hudaý tarapyndan makullanmady. We Elder Prescott-a men şeýle

diýerin: Reb bu mesele babatda seniň üstüňe ýük goýmady.

Bu mesele babatda ýolbaşçy doganlarymyzyň arasynda pikir tapawudynyň bardygyny bilýän Ähtimal Daniellsuň, käbir ýerlerde edilşi ýaly, bu meseläni öňe itermelidigini eşidip, men agyr gynandym.

“Başga dogan-garyndaşlarymyzyň käbiri paýhas bilen ýol görkezilmediler we ‘gündelik’ diýen düşüňjäniň düşündirilişi baradaky öz garaýyşlaryny goldamak ugrunda eden tagallalarynyň netijeleri babatda sebäpten netije çykaryp aýdyň pikir ýöredip bilmediler. Bu mesele boýunça pikir tapawudynyň häzirki ýagdaýy dowam edýän mahalynda, goý, ol öňe çykarylmasyn. Goý, ähli jedel bes edilsin. Şeýle bir wagtda dymyşlyk sözleýjilikdir.

“Şu döwürde Hudaýyň hyzmatkärleriniň borjy şäherlerde Sözi wagyz etmekdir. Mesih janlary halas etmek üçin geldi, biz hem, Onuň merhemetiniň paýlaýjylary hökmünde, uly şäherleriň ilatyna Onuň halas ediji hakykaty baradaky bilimi ýetirmelidiris.” Pamphlets, number 20, 11, 12.

Aýdylýan adamy bolan Dogan Larry Smith bu ýagdaý sebäpli aýratyn gahar-gazaplydy, çünki Prescott bilen Daniells hut onuň atasynyň kitaby bolan *Daniel and the Revelation* eserini, onuň “gündelik” baradaky ýazanlaryny üýtgetmek üçin gaýtadan ýazmak isleýärdiler. Dogan Smith hakykaty, şeýle hem atasyny gorýardy. Ol bu jedeli gaýtalap, “şu wagtda” diýen sözler bilen çäklendirýär, hem-de ahryna golaý şeýle diýýär: “Şu mesele babatda häzirki pikir tapawudynyň ýagdaýy dowam edýänçä, ol öňe çykarylmasyn.” Häzirki wagtda “gündelik” hakda öwredýän ähli Adventist uniwersitetleri şeýtany garaýşy öwredýärler. Görnüp duran hakykat şudur: häzirki şertler şol döwürdäki şertler bilen birmeňzeş däldir.

Adwentizmiň ikinji nesli 1888-nji ýylyň pitnesi bilen başlandy, we ruhçylyk ýolbaşçylygyny arasynda ornaşdy. Şol ýagdaý has uly ruhçy aldawlaryň ilerlemegine ýol açdy; olar jogapkär wezipelerdäki adamlaryň özleriniň şahsy taýdan hakykat diýip hasap eden zatlaryny öňe sürmegi bilen, daşlaşma we bölünişik gursawyny döretmelidi. Daniells, Prescott we Kellogg ýaly adamlar Ezekeiliň “Ysraýyl öýüniň ýaşululary” bolan ýetmiş ýaşulynyň “garaňkylykda, her biri öz hyýal otaglarynda” näme etjekdigini kesgitleän taryhynyň nyşanlaryna öwrüldiler; çünki olar: “Reb bizi görýän däldir” diýýärler.

Şol nesilde 1888-nji ýylyň habarynyň ilçileri, ybadathananyň diwarlarynda hem-de öz pikirleriniň diwarlarynda butlaryň şekillerini çekip görkezmiş Hezekieliň ýetmiş ýaşulusyny gursap alan dawa-jenjelleriň, başagaýlygyny we ruhçulygyny içinde ikisi hem öz ýolundan azaşdy. Saglyk işi Kellowgyny ruhçulygy sebäpli aýryldy, emma Laodikiýaly Adventizmiň täzeden ýazýanlary sowatsyzlary şol nesliň bulaşyklygyndan nähilidir bir ýeňşiň çykandygyna ynandyýarlar. Kazylar döwründe-de muňa deň gelýän bir taryh bardy; Kazylar taryhynyň jemlemesi bu döwre kemsiz laýyk gelýär, çünki Kazylar kitabynyň soňky aýaty şeýle diýýär:

Şol günlerde Ysraýylda patyşa ýokdy; her kim öz gözüne dogry görünen zady edýärdi. Kazylar 21:25.

Bu makalalaryň dowamynda Kazylar kitabyňyň taryhynyň Adventizmiň ikinji nesliniň taryhyna nähili laýyk gelýändigini görkezeris, ýöne şuny bellemek gerek: Laodikýa Adventizminiň taryhyna seredilende, aňsatlyk bilen elýeterli bolan taryh taryhy täzedan ýazmak bilen meşgullanýanlar tarapyndan berildi. Waýtyň uýasy, elbetde, şol taryh döwründe “gündelik” meselesiniň gozgalmagyny islemedi, sebäbi aslynda ol, özleriniň nädogry pikirlerini öňe sürmek üçin jemgyýetçilik meýdançasynyň berilmegine “gökden kowlan perişdeler” tarapyndan ýolbaşçylyk edilýändigini aýdyp geçen erkek adamlaryň örän az sanly toparydy. Emma Waýtyň uýasynyň haýsydyr bir wagtda ýalňyşy saklap galmagyň dogrudygyny goldandygyny öňe sürmek, onuň ynanan zatlarynyň hut tersidir.

“Doganlar, Mesihniň ilçisi hökmünde men sizi akyly hakykatdan sowup goýbermäge meýilli bolan şu gapdal meselelerden ägä bolmaga duýdurýaryn. Ýalňyş hiç wagt zyýansyz däl. Ol hiç wagt mukaddesleşdirmeyär, eýsem hemişe bulaşyklyk we agzalalyk getirýär. Ol hemişe howpludyr. Duşmanyň dogra arkaly doly pugtalandyrylman, Mukaddes Kitabyň hakykatynda berk esaslandyrylman galan akyllaryň üstünde uly güýji bardyr.” Testimonies, 5-nji tom, 292.

Bu öwrenişi indiki makalada dowam etdireris.

“Bizde ýitirmäge wagt ýok. Aladaly zamanlar önümizde dur. Dünýä uruş ruhy bilen tolgunýar. Tizden pygamberliklerde aýdylan musibet sahnalary amala aşar. Daniýeliň kitabyndaky on birinji babýň pygamberligi diýen ýaly doly berjaý bolmak derejesine ýetdi. Bu pygamberligiň berjaý bolmagynda bolup geçen taryhyň köp bölegi gaýtadan gaýtalanar. Otuzynjy aýatda şeýle bir güýç barada aýdylýar: ‘Ol gam-gussa çekip, yza döner-de, mukaddes ähtnama garşy gazap eder; şeýle hem eder; hatda yza dönüp, mukaddes ähtnamany terk edýänler bilen düşünişer. Goşunlar onuň tarapynda durar, güýç galasydyr mukaddes ýeri haramlar, gündelik gurbanlygy aýyrlarlar we weýran ediji ýigrenji zady ýerleşdirerler. Ähtnama garşy pislik edýänleri ol ýaranjaň sözler bilen azdyrar; emma öz Hudasyny tanaýan halk güýçli bolar we uly işler eder. Halkyň arasyndaky akyldarlar köplere öwüt-nesihat bererler; muňa garamazdan, olar köp günläp gylyçdan, otdan, ýesirlikden we talaňçylykdan ýykylarlar. Olar ýykylanda, azajyk kömek bilen goldanarlar; emma köp adamlar olara ýaranjaňlyk bilen goşularlar. Akyldarlaryň käbiri synagdan geçirmek, arassalamak we olary ak etmek üçin, ahyrzamana çenli ýykylar; çünki bu heniz bellenen wagt üçindir. Patyşa öz islegine görä hereket eder; özüni her bir hudaýdan ýokary göterer, özüni beýgeldir, hudaýlaryň Hudasyna garşy geň galdyryjy sözleri aýdar we gazap tamam bolýança rowaçlanar; çünki kesgitlenen zat ýerine ýetiriler.’ Daniýel 11:30–36.”

“Şu sözlerde beýan edilene meňzeş wakalar bolar. Biz, önlerinde Hudaý gorkusy bolmadyk adamlaryň aňlaryny Şeýtanyň tizden-tiz öz gözegçiligine alýandygynyň subutnamalaryny görýäris. Goý, hemmeler bu kitabyň pygamberliklerini okap-düşünsünler, çünki biz indi aýdylan muşakgat wagtyna girýäris:

“Şol wagtda seniň halkyňyň ogullary üçin durýan beýik emir Mikaýyl ýerinden turar; şol wagtda şeýle bir beläçylyk döwri bolar welin, millet dörali bari şol wagta çenli şonuň ýaly bolmady; we şol wagtda kitaba ýazylanlaryň hemmesi, ýagny seniň halkyň halas bolar. Ýeriň tozanynda uklaýanlaryň köpüsi oýanar: käbirleri ebedi ýaşaýyş üçin, käbirleri bolsa

masgaraçylyk we ebedi ýigrenç üçin. Akyldarlar asmanyň giňişliginiň parlaklygy ýaly şöhle saçarlar; köpleri dogrulyga öwürýänler bolsa ebedilikden-ebedilige ýyldyzlar ýaly bolar. Emma sen, eý Daniýel, bu sözleri ýap we kitaby ahyrzaman wagtyna çenli möhürle; köpler o ýana-bu ýana ylgarlar, we bilim artar.’ Daniýel 12:1–4.” Manuscript Releases, number 13, 394.